

Till
Justitiedepartementet

Yttrande över Domstolsverkets hemställdan Särskilda forumregler för vissa säkerhetsmål, Ju 2024/01383

Tingsrätten ställer sig bakom en koncentration av sådana mål och ärenden som innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagstiftningen och har inte heller någon invändning emot att brottmålen hanteras i ett första steg, även om sådana uppgifter kan förekomma även i andra mål.

Den valda lösningen – att ha en reglering där det är åklagaren och inte lagstiftningen eller domstolen som styr forum – kan dock ifrågasättas, närmast av systematiska och principiella skäl. Att en part får styra forumfrågan förekommer inte i övrigt i den svenska rättegångsordningen för brottmål och kan uppfattas som ensidigt gynnande för åklagarsidan.

Den praktiska nyttan kan också ifrågasättas. I praktiken torde den absoluta merparten av mål stämmas in vid Stockholms tingsrätt. Tingsrätten är redan i dag exklusivt forum i en rad olika situationer – vilket även inbegriper vissa hemliga tvångsmedel som nämns i promemorian – så sårbarhetsargumentationen är något svårbegriplig. Volymerna kan inte heller förväntas bli sådana att kapaciteten är ett problem, även om verksamheten förstås kräver resurser.

Om det finns tillräckligt starka strategiska eller taktiska skäl för åklagaren att inte vilja vara bunden till en domstol skulle lösningen kunna vara en ventil, som innebär att rätten i samband med att talan väcks får överflytta målet till Malmö tingsrätt om åklagaren begär det och rätten anser att det är lämpligt. Då skulle prövningen ligga på rätten och inte på part och en sådan lösning skulle också följa en systematik som redan är etablerad.

Tingsrätten ser alltså inte något bärande skäl mot en koncentration till en domstol. Samma resonemang gör sig gällande för överklagandena. Överklaganden av tvångsmedel är ytterst ovanligt överhuvudtaget. Detta sammantaget med de låga volymer som här är aktuella leder till slutsatsen att Svea hovrätt inte kommer att ha mer än enstaka mål att pröva ens efter en koncentration. Att i ett sådant läge införa en ordning som kräver att ytterligare en hovrätt iordningställer lokaler, teknisk utrustning och arkiv och dessutom säkerhetsklassar personal är knappast ändamålsenligt oavsett vilken lösning man väljer i övrigt.

I handläggningen av detta ärende har deltagit lagmannen Göran Lundahl och den administrativa fiskalen Jonas Nyman (föredragande).

Göran Lundahl

Jonas Nyman